ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

комісії Міністерства освіти і науки України про підсумки проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Агроінженерія» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у Глухівському агротехнічному інституті імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету

Відповідно до пункту 2 розділу XV Закону України «Про вищу освіту», Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001р. № 978, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015р. №1187 (в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018р. № 347), наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012р. № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу» та наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2019 р. №538-л «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у складі:

Голова комісії:

Пастухов Валерій Іванович – завідувач кафедри сільськогосподарських машин Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, доктор технічних наук, професор

Член комісії:

Михайлович Ярослав Миколайович – декан механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат технічних наук, професор

розглянула подану акредитаційну справу та провела безпосередньо на місці у період з 21.05.2019р. по 23.05.2019р. первинну акредитаційну експертизу спроможності Глухівського агротехнічного інституту імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету готувати фахівців за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» (скорочений термін навчання) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

У процесі роботи експертна комісія:

- перевірила наявність оригіналів засновницьких документів;

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

- перевірила освітньо-професійну програму «Агроінженерія» та навчальний план підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр спеціальності 208 «Агроінженерія»;
- перевірила матеріально-технічне, кадрове, інформаційне, навчально-методичне забезпечення на відповідність акредитаційним вимогам;
- розглянула матеріали самоаналізу освітньої діяльності підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»;
- провела комплексні контрольні роботи з дисциплін навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр спеціальності 208 «Агроінженерія»;
- перевірила якість виконання курсових проектів та робіт, звітів із виробничої практики;
- провела зустрічі та співбесіди з викладачами, студентами, роботодавцями.

На підставі експертного оцінювання наданих документів, матеріально-технічного, кадрового, інформаційного, навчально-методичного забезпечення, змісту і рівня підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти експертна комісія констатує:

1. Загальна характеристика Глухівського агротехнічного інституту імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету

Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету є державним закладом вищої освіти, структурним підрозділом Сумського національного аграрного університету, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Повне офіційне найменування закладу: Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету.

Скорочене найменування, що може застосовуватися у текстах документів – Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака Сумського НАУ (або Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака СНАУ).

Місцезнаходження Глухівського агротехнічного інституту імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету: вул. Терещенків, 36, м. Глухів, Сумська обл., Україна, 41400, телефон: (05444) 2-35-52, факс (05444) 2-35-52, e-mail: gati_snau@ukr.net.

Інститут здійснює свою діяльність відповідно до Конституції та законів України, указів Президента, постанов, указів і розпоряджень Кабінету Міністрів України, нормативних актів Міністерства освіти і науки України, Статуту Сумського національного аграрного університету, Положення про

Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака Сумського НАУ, Положення про організацію освітнього процесу в Глухівському агротехнічному інституті імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету.

Інститут має право на проведення освітньої діяльності, пов'язаної з наданням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до бакалавра за освітньо-професійними програмами:

- «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти;
- «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти;
- «Будівництво та цивільна інженерія» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Відповідно до рішень Акредитаційної комісії від 03.06.2014 (протокол №109) та від 28.05.2015 (протокол №116) спеціальності інституту визнані акредитованими за рівнем бакалавра.

Контингент студентів освітнього ступеня бакалавр денної форми на 01.03.2019р. становить – 127, заочної – 128 осіб.

У закладі працює 260 осіб, 120 з яких – науково-педагогічні та педагогічні працівники. Мають науковий ступінь доктора наук – 3, кандидата наук – 16, педагогічні звання «Заслужений працівник народної освіти України» – 3, «Відмінник освіти України» – 5, «Відмінник аграрної освіти України III ступеня» – 8, «викладач-методист» – 4, «старший викладач» – 15.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники інституту також здійснюють підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст у Глухівському коледжі Сумського національного аграрного університету.

Основними напрямками діяльності інституту є:

- підготовка висококваліфікованих фахівців з вищою освітою для різних галузей народного господарства;
- проведення наукових досліджень, творчої, мистецької діяльності як основи підготовки майбутніх фахівців;
- співпраця із провідними вітчизняними та закордонними фірмами-виробниками сільськогосподарської техніки: Ельворті («Червона зірка»), LEMKEN, CLAAS, KUHN, MORO-ARATRI.
- інформаційне та консультаційне забезпечення виробництва (дорадництво);
- формування громадянської позиції, патріотизму, власної гідності, готовності до трудової діяльності;
- забезпечення якості ступеневої підготовки фахівців у складі Сумського національного аграрного університету;

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

- освітня, виховна, методична, видавнича, фінансово-господарська, виробнича робота.

Одним із основних напрямків діяльності закладу освіти є створення сприятливих умов для всебічного виховання та фізичного розвитку студентської молоді.

Вищим колегіальним органом в системі студентського самоврядування є Центр молодіжної політики (голова – Волкова А.І.).

Студенти інституту є неодноразовими переможцями Всеукраїнських спортивних ігор серед студентів із волейболу та настільного тенісу, комплексної спартакіади серед студентів Сумського НАУ.

На час роботи експертної комісії у закладі навчаються:

- Олег Устінов, Юрій Примаков, майстри спорту, неодноразові чемпіони України, призери чемпіонату світу з судномодельного спорту;
- Роман Медьвідь, майстер спорту, чемпіон України з пауерліфтингу;
- Артем Медвідь, майстер спорту, чемпіон України, срібний призер чемпіонату світу з рукопашного бою;
- Ірина Щасна, кандидат у майстри спорту, чемпіонка України,бронзовий призер чемпіонату світу з військово-спортивного багатоборства;
- Каріна Мірошниченко, кандидат у майстри спорту, чемпіонка області з військово-спортивного багатоборства;
- Микита Грондовський, кандидат у майстри спорту, чемпіон області, призер чемпіонату України з військово-спортивного багатоборства.

Експертна комісія відзначає, що у закладі освіти велика увага приділяється національно-патріотичному вихованню студентів. Із 1971 року діє Народний музей С.А. Ковпака, у 5 залах якого розміщується 5 тис. експонатів, 800 з яких є унікальними. У 2015 році був створений музей історії навчального закладу. При музеях працюють пошуково-дослідницькі студентські гуртки, проводяться екскурсії для гостей з усіх куточків України, близького та далекого зарубіжжя.

Основними структурними підрозділами інституту є:

- інженерно-економічний факультет;
- 3 кафедри:
  - агроінженерії;
  - фінансів;
  - будівництва;
- відділення з надання освітніх послуг у сфері ПТО;
- відділ практичної підготовки та працевлаштування;
- навчальний відділ;
- виховний відділ;
- методичний відділ;
- лабораторія профорієнтаційної роботи та прийому;
- центр заочної освіти;
- сектор забезпечення якості освіти;

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

- бібліотека.

Інститут здійснює підготовку фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» на базі інженерно-економічного факультету.

Основними напрямками роботи факультету є:

- підготовка бакалаврів з агроінженерії, фінансів та будівництва, адаптованих до вимог сучасного виробництва;
- забезпечення умов для всебічного розвитку особистості, розкриття її здібностей, формування гуманних цінностей та ідеалів, індивідуальна робота з обдарованою і талановитою молоддю;
- забезпечення умов для оволодіння однією з іноземних мов з метою використання її в професійній діяльності, підвищення загального мовного рівня в сфері ділового спілкування;
- працевлаштування випускників, інформування здобувачів щодо ситуації на ринку праці;
- забезпечення належних культурно-побутових умов здобувачів вищої освіти.

Контингент здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОПП «Агроінженерія» на 01.04.2019р., становить 47 осіб денної та 45 – заочної форми.

Підготовку студентів освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» забезпечують 14 науково-педагогічних та педагогічних працівників (в т.ч. – 2 сумісники). Мають науковий ступінь доктора наук – 1, кандидата наук – 3, кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» – 9, «спеціаліст першої категорії» – 1 викладач інституту.

Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу становить 15212,9 $м^2$, що відповідає технологічним вимогам щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету очолює кандидат сільськогосподарських наук Литвиненко Анатолій Васильович.

Має вищу освіту, у 2002 році закінчив Глухівський державний педагогічний університет за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія» (диплом СМ №21019189 від 21.05.2002р.). У 2012 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «Рослинництво» (диплом ДК №002046 від 17.02.2012р.). Анатолій Васильович має почесне звання «Заслужений працівник освіти України» та педагогічні звання «Відмінник аграрної освіти та науки України III ступеня», «Відмінник освіти України», нагороджений трудовою відзнакою «Знак Пошани».

Експертна комісія перевірила оригінали й констатує наявність таких нормативних документів, які регламентують діяльність закладу:

- Положення про Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету, прийняте загальними зборами трудового колективу 10.01.2018 р., протокол №1, затверджене

наказом ректора Сумського національного аграрного університету від 23.04.2018 р., №130-к;

- Положення про організацію освітнього процесу в Глухівському агротехнічному інституті імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету, схвалене рішенням педагогічної ради, протокол №3 від 15.11.2017 р., введене в дію наказом директора інституту від 15.11.2017 р. № 163 о.д;
- Положень, які регламентують окремі напрямки діяльності закладу: про факультет та кафедри; про проведення контрольних заходів; про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів та ін.;
- Сертифікатів про акредитацію спеціальностей;
- Свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи;
- Витяги з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
- Свідоцтв, що засвідчують право володіння приміщеннями і земельними ділянками.

Усі документи оформлені відповідно до чинного законодавства України.

Таблиця 1.1.

Загальна характеристика
Глухівського агротехнічного інституту імені С.А.Ковпака Сумського НАУ

№ з/п	Показники діяльності	Кількісні параметри	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Ліцензований обсяг вищого навчального закладу (осіб)	75	75
	у т.ч. за освітньо-кваліфікаційними рівнями:		
	- молодший спеціаліст (осіб)	-	-
	- бакалавр (осіб)	75	75
	- спеціаліст (осіб)	-	-
	- магістр (осіб)	-	-
2.	Кількість студентів, курсантів, слухачів разом:	127	128
	у т.ч. за формами навчання:		
	- денна (очна) (осіб)	127	-
	- вечірня (осіб)	-	-
	- заочна, дистанційна (осіб)	-	128
3.	Кількість навчальних груп (одиниць)	8	6
4.	Кількість напрямів підготовки та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців (одиниць)	3	3
	у т.ч. за освітньо-кваліфікаційними рівнями:		
	- молодший спеціаліст (одиниць)	-	-

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

	- бакалавр (одиниць)	3	3
	- спеціаліст (одиниць)	-	-
	- магістр (одиниць)	-	-
5.	Кількість циклових комісій (одиниць)	-	
	з них випускових (одиниць):	-	
6.	Кількість факультетів (одиниць)	1	
7.	Загальні навчальні площі будівель (кв. м)	15212,9	
	з них:		
	- власні (кв. м)	15212,9	
	- орендовані (кв. м)	-	
8.	Навчальні площі, які здаються вищим навчальним закладом в оренду (кв. м)	16,5	
9.	Інше	-	

Висновок:

Експертна комісія констатує, що в закладі освіти є у наявності всі нормативні документи, які забезпечують правові основи його діяльності, зокрема з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Нормативні документи за змістом і формою відповідають вимогам чинного законодавства.

Подана закладом освіти інформація до Міністерства освіти і науки України є достовірною.

2. Формування контингенту здобувачів вищої освіти

Формування контингенту здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Умов прийому до вищих навчальних закладів України та Правил прийому до Сумського національного аграрного університету.

Контингент формується на підставі державного замовлення на підготовку фахівців, договорів з юридичними й фізичними особами та здійснюється в межах ліцензованого обсягу.

Ліцензовані обсяги прийому у 2018 році становили 150 осіб (75 за денною та 75 – заочною формою навчання), в т.ч. за ОПП «Агроінженерія» 50 осіб (25 за денною та 25 – заочною формою навчання).

Експертною комісією здійснена перевірка результатів вступної кампанії у 2018 році:

- Державне замовлення за ОС «Бакалавр» становило 55 місць за денною та 10 – за заочною формою навчання, в тому числі за ОПП «Агроінженерія» – 25 місць за денною та 10 – заочною формою навчання.
- Зараховано 60 здобувачів денної та 69 – заочної форми, в т.ч. за ОПП «Агроінженерія» – 25 денної та 25 – заочної форми навчання.

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

Таблиця 2.1.

Формування контингенту студентів ОПП «Агроінженерія»

Показник	Роки	
	2017-2018	2018-2019
1. Загальний ліцензований обсяг підготовки:	50	50
2. Прийнято на навчання, всього (чол.):	46	50
- денна	25	25
- в т.ч. за держзамовленням	20	25
- заочна	21	25
- в т.ч. за держзамовленням	5	10
- нагороджених медалями або тих, що отримали свідоцтво з відзнакою	-	1
- таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію (ПК)	-	-
- зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-
3. Подано заяв на одне місце за формами навчання:		
- денна форма	27	27
- заочна форма	26	26
4. Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення		
- денна	1,4	1,1
- заочна	5,2	2,6
5. Кількість випускників ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на		
- денну форму	25	25
- заочну форму	21	25

Державне замовлення виконується в повному обсязі.

Аналіз динаміки змін контингенту студентів ОПП «Агроінженерія» свідчить про його стабільність.

Таблиця 2.2.

Динаміка змін контингенту студентів
денної форми навчання ОПП «Агроінженерія»

№ п/п	Показник	2017-2018				2018-2019			
		курси				курси			
		1	2	3	4	1	2	3	4
1.	Всього студентів на спеціальності	25	-	-	-	24	23	-	-
2.	Всього студентів	57	33	17	33	60	50	-	18

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

	ВНЗ на 1.10. відповідного року								
3.	Кількість студентів, яких відраховано, всього:	2	-	-	-	1	-	-	-
	в т.ч. – за невиконання навчального плану	-	-	-	-	-	-	-	-
	- за грубі порушення дисципліни	-	-	-	-	-	-	-	-
	- у зв'язку з переведенням до інших ВНЗ	-	-	-	-	-	-	-	-
	- інші причини	2	-	-	-	1	-	-	-
4.	Кількість студентів, які зараховані на старші курси, всього:	-	-	-	-	-	-	-	-
	в т. ч. - переведених із інших ВНЗ	-	-	-	-	-	-	-	-
	- поновлених на навчання	-	-	-	-	-	-	-	-

Експертна комісія відзначає, що в інституті проводиться систематична профорієнтаційна робота, спрямована на забезпечення закладу вступниками.

Профорієнтаційна робота проводиться відповідно до внутрішніх нормативних документів – Положення про профорієнтаційну роботу та Плану профорієнтаційної роботи на навчальний рік.

Складовими профорієнтаційної роботи є:

- проведення днів відкритих дверей;
- проведення спільних іміджевих заходів за участю студентів і учнів шкіл (предметних олімпіад, художньо-мистецьких конкурсів, спортивних змагань, конференцій);
- консультування батьків та учнів шкіл;
- висвітлення діяльності закладу в ЗМІ та соціальних мережах;
- виготовлення та розповсюдження рекламно-профорієнтаційної продукції.

Закладом ведеться аналітична робота щодо стану демографічної ситуації в регіоні, наповнюваності класів учнями шкіл, які розташовані в Глухівському, Путивльському, Буринському, Кролевецькому, Білопільському, Ямпільському, Новгород-Сіверському та інших районах.

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

Організацію прийому на навчання за ОПП підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр здійснює відбіркова комісія інституту, створена наказом ректора Сумського НАУ. До складу відбіркової комісії входять: голова комісії – директор інституту, заступник голови відбіркової комісії, відповідальний секретар, уповноважена особа відбіркової комісії з питань прийняття та розгляду електронних заяв, члени комісії (заступники директора, керівники структурних підрозділів), представники органів студентського самоврядування та профспілкових організацій.

Відбіркова комісія розміщується в окремому приміщенні, забезпечена необхідною комп'ютерною та оргтехнікою, бланками документації.

При прийомі документів технічні секретарі знайомлять вступників з інформацією (сертифікатами про акредитацію, умовами вступу, проживання та поселення в гуртожиток тощо).

Вся довідкова інформація розміщується на інформаційних стендах та на веб-сайті інституту.

Журнали реєстрації заяв вступників на навчання оформлено за ОПП та спеціальностями:

- 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»;
- 208 «Агроінженерія»;
- 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Журнали прошнуровані, пронумеровані, затверджені та скріплені печаткою, ведуться згідно вимог.

У процесі акредитаційної експертизи було встановлено, що у відбірковій комісії є в наявності всі нормативні документи, які регламентують здійснення прийому студентів.

Вступ на навчання за ОПП підготовки бакалавра здійснюється на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (скорочений термін навчання).

Відповідно до Правил прийому до Сумського національного аграрного університету вступ на навчання за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» здійснюється у формі зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури та фахового випробування, за ОПП «Будівництво та цивільна інженерія» та «Агроінженерія» – тільки у формі фахових випробувань.

Екзаменаційні матеріали для фахових випробувань готуються своєчасно і затверджуються у встановленому порядку. Фахові випробування проводяться за розкладом, в установлені терміни і відповідають правилам прийому.

Дані про абітурієнтів, накази про зарахування сформовані у Єдиній державній електронній базі освіти.

Велика увага приділяється питанням збереження контингенту студентів, у т.ч. – які навчаються за ОПП «Агроінженерія». Питання збереження контингенту регулярно розглядаються на засіданнях групи аналізу стану навчально-виховного процесу, кафедр, ради по профілактиці, студкому.

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

Висновок:

У результаті проведення акредитаційної експертизи встановлено, що організація прийому студентів здійснюється відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

Експертна комісія констатує, що формування контингенту студентів інституту здійснюється в межах ліцензованого обсягу відповідно до чинного законодавства України.

Результати аналізу поданих матеріалів та безпосередня робота експертної комісії у закладі освіти підтверджують необхідність підготовки фахівців у відповідності до потреб держави та регіону.

3. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Підбір та використання кадрів у Глухівському агротехнічному інституті імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету здійснюється відповідно до Кодексу законів про працю України, Закону України «Про вищу освіту» інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

Безпосередньо задіяні до підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» 14 науково-педагогічних та педагогічних працівників (в т.ч. – 2 сумісники). Мають науковий ступінь доктора наук – 1, кандидата наук – 3, кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» – 9, «спеціаліст першої категорії» – 1 викладач інституту.

Базова освіта науково-педагогічних та педагогічних працівників відповідає дисциплінам, які вони викладають.

Усі викладачі мають вищу освіту, яка відповідає профілю викладацької діяльності, необхідну теоретичну та методичну підготовку.

Експертна комісія перевірила документи про освіту, трудові книжки, атестаційні листи, свідоцтва про підвищення кваліфікації викладачів, які забезпечують підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр ОПП «Агроінженерія» та констатує, що всі викладачі мають вищу освіту за напрямом агроінженерії або напрямами, що відповідають дисциплінам, які вони викладають.

Велика увага в інституті приділяється підвищенню кваліфікації викладачів, складовими частинами якої є:

1) Навчання в аспірантурі та магістратурі (8 викладачів).
2) Підвищення кваліфікації в Інститутах підвищення кваліфікації ЗВО (5-6 викладачів щороку);
3) Стажування на кафедрах Сумського НАУ (щороку – 10-12 викладачів);
4) Стажування на виробництві (щороку – 8-10 викладачів);
5) Участь в різних видах підвищення кваліфікації (семінарах, тренінгах, дистанційних курсах, вебінарах) (20-25 викладачів щороку).

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників інституту здійснюється відповідно до перспективного та річного плану підвищення кваліфікації.

За останні 5 років усі викладачі інституту, задіяні до підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія», підвищили свою кваліфікацію шляхом навчання за освітньою програмою, стажування на кафедрах ЗВО України, участі у сертифікованих програмах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах та інших видах підвищення кваліфікації.

Безпосередню підготовку фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» здійснює кафедра агроінженерії, яку очолює кандидат технічних наук Примаков Олег Аркадійович. До складу кафедри входять:

- доктор технічних наук Мироненко Валентин Григорович
- кандидат технічних наук Коропченко Сергій Петрович
- кандидат технічних наук Макаєв Володимир Іванович
- старший викладач Горох Сергій Олександрович
- старший викладач Сашньов Віктор Анатолійович
- старший викладач Сашньов Сергій Вікторович.

В інституті проводиться значна робота з підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності викладачів кафедри агроінженерії. Викладачі беруть участь у засіданнях відповідних кафедр Сумського національного аграрного університету, семінарах, майстер-класах, вебінарах, роботі науково-практичних конференцій, які проводилися в Україні, Польщі, Литві, Латвії та інших країнах.

Заклад освіти ефективно співпрацює із Інститутом луб'яних культур УААН: наукові співробітники беруть участь в підготовці бакалаврів ОПП «Агроінженерія», використовується матеріально-технічна база інституту, проводяться спільні наукові конференції, семінари, круглі столи за актуальними проблемами з механізації технологічних процесів в рослинництві.

У вересні 2018 року на базі інституту було започатковано проведення щорічної науково-практичної конференції «Сучасні моделі розвитку агропромислового виробництва: виклики та перспективи». За результатами роботи конференції був виданий збірник статей і тез, в т.ч. і викладачів, які здійснюють підготовку за ОПП «Агроінженерія».

Всього протягом міжакредитаційного періоду викладачі інституту взяли участь у роботі:

- 7 науково-практичних конференцій;
- 13 семінарів, тренінгів, майстер-класів;
- 25 засідань навчально-методичних комісій ДУ «Агроосвіта»;
- 12 регіональних та обласних фахових конкурсів;
- 14 круглих столів із керівниками агропромислових формувань.

Під час роботи експертної комісії в інституті в рамках спільного українсько-німецького проекту «Сприяння розвитку професійної освіти в аграрних коледжах України» проводився Всеукраїнський практичний

семінар «Сучасна ґрунтообробна та посівна техніка» в роботі якого активну участь брали викладачі, які здійснюють підготовку за ОПП «Агроінженерія».

Група забезпечення спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» сформована з науково-педагогічних та педагогічних працівників, для яких інститут є основним місцем роботи та які мають кваліфікацію відповідно до спеціальності. До складу групи забезпечення входять: доктор технічних наук Мироненко Валентин Григорович, кандидати технічних наук Примаков Олег Аркадійович, Коропченко Сергій Петрович та Макаєв Володимир Іванович.

Частка тих, хто має науковий ступінь або вчене звання, складає 100%, а тих, хто має науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора складає 25% загальної кількості членів групи забезпечення для рівня бакалавра (за яким фактично проводиться освітня діяльність).

Усі науково-педагогічні та педагогічні працівники, які здійснюють підготовку фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» мають стаж науково-педагогічної та педагогічної діяльності більше двох років, рівень професійної та наукової активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов.

Висновок:

Експертна комісія констатує, що чисельність, якісний склад та професійна активність науково-педагогічних та педагогічних працівників, які здійснюють підготовку фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», відповідає акредитаційним вимогам.

4.Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітнього процесу

Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу становить 15212,9 м^2, в т.ч. – 11,9 м^2 на одного здобувача, що відповідає технологічним вимогам щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

На території інституту знаходяться два навчальні корпуси, а також розташовані інші будівлі і споруди: громадський корпус з бібліотекою і читальною залою на 140 місць, актовою залою на 360 місць та спортивною залою; три гуртожитки, один з них зі спортивною залою, стрілецький закритий 50-метровий тир, їдальня на 300 місць, Народний музей С.А. Ковпака та котельня, яка забезпечує теплом всі об'єкти закладу.

Крім того, функціонує навчальний полігон, до складу якого входять автотрактородром, клас практичної підготовки, електрополігон, майданчик будівельних конструкцій, гаражі для техніки, 5 навчально-виробничих майстерень, колекційне поле.

У навчальних корпусах створено близько 100 навчальних кабінетів та лабораторій. Усі спеціалізовані лабораторії спроектовані за принципом

багатофункціональності, що передбачає можливість проведення в кожній із них практичних робіт з однієї, двох дисциплін та лекційних занять з однією академічною групою студентів.

Відповідно до навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр спеціальності 208 «Агроінженерія» створені навчальні кабінети і лабораторії:

Навчальні кабінети:

- суспільно-економічних дисциплін;
- вищої та прикладної математики;
- іноземної мови;
- основ охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- економіки аграрного виробництва;

Навчальні лабораторії:

- комп'ютерів і комп'ютерних технологій;
- теоретичної механіки, механіки матеріалів і конструкцій та деталей машин;
- тракторів і автомобілів;
- теплотехніки та гідравліки;
- сільськогосподарських машин;
- машин і обладнання для тваринництва;
- машин і обладнання для переробки с.-г. продукції;
- технічного сервісу в АПК та ремонту машин та обладнання;
- електроприводу і автоматизації;
- експлуатації машин і обладнання;
- стандартизації та сертифікації техніки і обладнання.

Фактична наявність кабінетів та лабораторій відповідає навчальному плану підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр спеціальності 208 «Агроінженерія».

Усі кабінети і лабораторії атестовані та паспортизовані, естетично оформлені, обладнані необхідним устаткуванням, у наявності є методичні вказівки для проведення практичних і лабораторних робіт з усіх дисциплін навчального плану, самостійної роботи студентів. Кабінети і лабораторії оснащені необхідними навчально-наочними посібниками, літературою, довідниками, які дозволяють проводити навчальний процес на високому рівні.

Санітарно-технічні умови кабінетів та лабораторій відповідають санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України (каталог ДБН В2.2-3:18 «Заклади освіти. Будинки і споруди»), що затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 25.04.2018 № 106), вимогам законів України «Про охорону праці», «Про охорону здоров'я», «Про пожежну безпеку».

Значна робота проводиться по комп'ютеризації освітнього процесу й управлінської діяльності. В інституті працюють 9 комп'ютерних лабораторій,

які укомплектовані сучасними комп'ютерами, строк експлуатації яких становить 1-5 років. Крім того, комп'ютерною технікою обладнана мультимедійна лекційна аудиторія, лабораторія навчальної бухгалтерії, кабінет курсового і дипломного проектування, клас ПДР, клас моніторингу якості освіти. З демонстраційною метою окремі комп'ютери використовуються в інших навчальних кабінетах та лабораторіях. Усього в навчальному процесі використовуються більше 190 комп'ютерів, що становить 18,5 одиниць на 100 студентів.

Таблиця 4.1.

Рівень комп'ютерного забезпечення освітнього процесу

Рік	Кількість комп'ютерів на 100 студентів:
2015	9,5
2016	10,7
2017	15,2
2018	15,2
2019	18,5

Комп'ютери, які використовуються в навчальних цілях, об'єднані в локальну мережу та підключені до світової мережі Internet. Адреса електронної пошти – hlukhiv_ksnau@ukr.net.

Під час підготовки студентів ОПП «Агроінженерія» використовуються спеціалізовані програми: Microsoft Office (Word, Excel, Power Point, Access, Project, Visio), Mathcad, MathLab, ABBY Fine Reader, AutoCAD, Компас 3D, SunRav Test, Adobe Photoshop та інші.

13 із 16 навчальних кабінетів та лабораторій, які використовуються під час підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія», забезпечені мультимедійним обладнанням, що становить 80% від їх загальної кількості та відповідає технологічним вимогам щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

До соціальної інфраструктури входять: 3 гуртожитки загальною площею 8111м^2, їдальня, кафе «SMILE», буфет, клуб студентського дозвілля, медичний пункт.

Житлова площа на одного студента у гуртожитках становить 10,1 м^2. Забезпеченість студентів житлом становить 100% від бажаючих.

Експертна комісія перевірила фактичну наявність, санітарний стан та забезпеченість навчальних кабінетів і лабораторій обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних програм, рівень комп'ютеризації закладу й освітньо-професійної програми, що акредитується, соціальну інфраструктуру, та відмічає їх відповідність потребам організації якісного освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія».

Бібліотека інституту розташована в громадському корпусі. До її складу входять абонентний відділ, читальна зала на 140 місць і книгосховище. Книжковий фонд бібліотеки становить більше 119 тисяч примірників, у тому

числі навчальної і методичної літератури – 86130 примірників, 4,6 тис. електронних копій друкованих видань.

Перелік періодичних видань складає 37 найменувань (в тому числі для ОПП «Агроінженерія» – 5 найменувань).

У читальному залі бібліотеки обладнано 10 АРМ для роботи читачів з електронним каталогом та самостійного опрацювання підручників, посібників навчальних та методичних матеріалів на електронних носіях з фондів бібліотеки інституту, Сумського НАУ та інших джерел через мережу Internet. Крім того, у фонді бібліотеки є електронні варіанти підручників та посібників на компакт-дисках.

У бібліотеці використовується електронна читальна зала з відповідним технічним забезпеченням, яка дає можливість проводити навчальні заняття, відеоконференції, семінари в режимі реального часу.

Навчальний заклад має офіційний веб-сайт (адреса – www.gatisnau.sumy.ua) на якому розміщується основна інформація про його діяльність.

Висновок:

Експертна комісія констатує, що рівень матеріально-технічного забезпечення інституту, забезпеченість комп'ютерною та мультимедійною технікою, санітарний стан навчальних кабінетів, лабораторій, гуртожитків, розвинена соціальна інфраструктура, наявне інформаційне забезпечення відповідають акредитаційним вимогам та забезпечують якісну підготовку фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

5. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Організація освітнього процесу в інституті здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», стандартів вищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу у Глухівському агротехнічному інституті імені С.А. Ковпака Сумського НАУ, регламентується нормативними та директивними документами Міністерства освіти і науки України, інструкціями і наказами ректора Сумського національного аграрного університету, наказами і розпорядженнями директора, рішеннями вченої ради Сумського НАУ та педагогічної ради Глухівського агротехнічного інституту імені С.А. Ковпака Сумського НАУ. Усі нормативні документи, що регламентують освітній процес, є в наявності і доводяться до відома педагогічного колективу.

Організація освітнього процесу базується на Європейській кредитній трансферно-накопичувальній системі.

Підготовка фахівців освітнього ступеня бакалавр здійснюється відповідно до освітньо-професійної програми «Агроінженерія», затвердженої рішенням вченої ради Сумського НАУ, протокол №17 від 26.06.2017р.,

введеної в дію наказом директора інституту №56 н.ч. від 26.06.2017 2017р. та інтегрованого навчального плану, затвердженого рішенням вченої ради Сумського НАУ, протокол №17 від 26.06.2017р.

Навчальний план підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр спеціальності 208 «Агроінженерія» розроблений на основі ОПП «Агроінженерія» та структурно-логічної схеми підготовки, включає нормативну та варіативну частину, визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін, в т.ч. тих, які вивчалися під час підготовки за ОКР «Молодший спеціаліст», послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Навчальний план укладений з дотриманням співвідношення навчального часу між циклами підготовки.

У відповідності до затвердженого навчального плану та рекомендацій Міністерства освіти і науки України, для конкретизації планування навчального процесу в інституті складені робочі навчальні плани та графік освітнього процесу.

Експертна комісія засвідчує наявність:

- освітньо-професійної програми «Агроінженерія»;
- навчальних планів підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр спеціальності 208 «Агроінженерія» (2017 та 2018 рр. прийому, розроблені і затверджені в установленому порядку);
- пояснювальних записок до навчальних планів спеціальності 208 «Агроінженерія».

Під час підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» ефективно використовуються навчально-методичні комплекси з дисциплін, які містять:

- робочі навчальні програми;
- підручники і навчальні посібники, наочні посібники;
- конспекти лекцій;
- завдання для самостійної роботи студентів;
- плани семінарських занять;
- інструктивно-методичні матеріали для виконання практичних і лабораторних робіт, курсових проектів і робіт;
- тематику курсових проектів і робіт;
- комплексні контрольні роботи з навчальних дисциплін;
- робочі програми практик;
- екзаменаційні питання;
- методичні матеріали для викладачів тощо.

На момент роботи експертної комісії навчально-методичні комплекси з усіх дисциплін були занесені до електронного ресурсу закладу освіти.

Для кожної дисципліни навчального плану відповідно до освітньо-професійної програми, навчальних програм, рекомендацій Міністерства освіти і науки України, ДУ «Агроосвіта» та встановлених у закладі вимог

викладачами розроблені робочі навчальні програми, які розглянуті на засіданнях кафедр і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

Робочі навчальні програми з дисциплін розроблені в повному обсязі, забезпечують підготовку фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» протягом усього періоду навчання.

Викладачами розроблені плани проведення семінарських та практичних занять, завдання для лабораторних робіт, дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів, завдання для проведення поточного, проміжного і підсумкового контролю. Матеріали розроблені відповідно до існуючих наукових та методичних вимог, відповідають чинним програмам, розглянуті на засіданнях кафедр, затверджені у встановленому порядку.

Освітній процес в інституті організований у формах:

1) навчальні заняття;
2) самостійна робота та індивідуальні завдання;
3) практична підготовка;
4) контрольні заходи

та видах:

1) лекція;
2) лабораторне, практичне, семінарське заняття;
3) індивідуальне заняття;
4) консультація.

Самостійна робота студента регламентується робочим навчальним планом і становить 1/3 – 2/3 загального обсягу навчального часу студента, відведеного для вивчення окремої дисципліни.

Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Навчальним планом спеціальності 208 «Агроінженерія»» передбачено виконання курсових проектів з дисциплін:

- інженерна механіка (теорія механізмів і машин, деталі машин, підйомно-транспортні машини);
- трактори і автомобілі;
- сільськогосподарські машини;
- ремонт машин та обладнання.

Теми курсових проектів щорічно розглядаються на засіданнях кафедри агроінженерії і виконуються на реальній основі. Для виконання курсових проектів розроблені методичні вказівки, підібрана необхідна нормативно-довідкова література, реальні показники агропромислових підприємств регіону.

Практична підготовка є обов'язковим компонентом стандарту вищої освіти зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та ОПП «Агроінженерія», забезпечує здобуття студентом професійних навичок та вмінь.

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

Навчальним планом спеціальності 208 «Агроінженерія» передбачено проведення виробничої практики на сільськогосподарських підприємствах (II семестр, 10 тижнів) та переддипломної практики (IV семестр, 2 тижні).

Випусковою кафедрою агроінженерії розроблені програми проходження виробничої та переддипломної практики студентами ОПП «Агроінженерія». Програми практик узгоджені з базами її проходження, скореговані у відповідності до місцевих умов виробництва та вимог освітньо-професійної програми.

Комісії був представлений перелік баз практик та угоди про проходження практики студентами ОПП «Агроінженерія». Практики проводяться на базі ТОВ «Велетень», ТОВ «Голландська аграрна компанія», ТОВ «Яструбщанське», ТОВ «Шалигинське», ТОВ «Дубовичі», ПП «Аграрні інвестиції» та ін.

Комісія відзначає, що з базами практик (підприємствами, господарствами, установами різних форм власності) заклад освіти завчасно укладає угоди. До керівництва практикою студентів залучається досвідчений викладацький склад. Розподіл студентів на практику проводиться з урахуванням замовлень на підготовку фахівців та їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

Навчальним планом спеціальності 208 «Агроінженерія», типовими та робочими програмами передбачені і здійснюються такі контрольні заходи:

- поточний контроль, який здійснюється під час проведення лекцій, практичних та семінарський занять.
- рубіжний контроль, який здійснюється після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни.
- підсумковий контроль, який здійснюється з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах.

Екзамени складаються студентами в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, і проводяться згідно з розкладом, який доводять до відома викладачів і студентів не пізніше, як за місяць до початку сесії.

Державна атестація студента здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки державним вимогам.

Державна атестація студентів, які навчаються за ОПП «Агроінженерія», проходить у формі екзамену з іноземної мови, комплексного державного екзамену та захисту дипломних проектів.

Вимоги до проведення контрольних заходів, критерії оцінювання знань і вмінь студентів визначаються Положенням про проведення контрольних заходів, схваленим рішенням педагогічної ради, протокол №4 від 14.12.2017р. та введеним в дію наказом директора №183 о.д. від 14.12.2017р.

Експертна комісія перевірила наявність та якість підготовки навчально-методичної документації:

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

- робочих навчальних програм з дисциплін (100%).
- лекційних матеріалів, завдань для лабораторних і практичних робіт (100%);
- методичних вказівок до виконання курсових проектів і робіт (100%);
- комплексних контрольних робіт для перевірки знань студентів (100%);
- методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації студентів (100%);
- програм проходження виробничої та переддипломної практик (100%);
- дидактичного забезпечення самостійної роботи студентів (100%).

Висновок:

За результатами перевірки освітньо-професійної програми, навчального плану, типових та робочих навчальних програм дисциплін, навчально-методичних комплексів, тематики курсових проектів, договорів про проходження практик, критеріїв оцінювання знань і умінь студентів експертна комісія констатує, що нормативно-правова база організації освітнього процесу, зміст, організаційне та навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відповідають державним стандартам вищої освіти та акредитаційним вимогам.

6. Якість підготовки і використання випускників

Відповідно до законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», положень «Про внутрішню систему забезпечення якості освіти», «Про сектор моніторингу», «Про проведення контрольних заходів», з метою забезпечення якості підготовки фахівців у інституті функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти.

Система передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті інституту.
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньо-професійною програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми, рівні, ступені вищої освіти та кваліфікації;

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти.

З метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти, прийняття та впровадження ефективних рішень щодо вдосконалення якості підготовки фахівців у інституті створений сектор моніторингу якості освіти, який здійснює свою діяльність відповідно до Положення, затвердженого рішенням педагогічної ради Глухівського агротехнічного інституту імені С.А. Ковпака Сумського НАУ, протокол №5 від 24.01.2017 р., введеного в дію наказом директора від 25.01.2017 р. №16 о.д.

Експертна комісія здійснила перевірку якості підготовки студентів ОПП «Агроінженерія» безпосередньо у закладі освіти. Перевірка здійснювалася за напрямами:

- аналіз поточної та семестрової атестації студентів;
- аналіз якості гуманітарної та соціально-економічної, математичної та природничо-наукової, професійної та практичної підготовки за результатами виконання комплексних контрольних робіт;
- аналіз результатів захисту курсових проектів;
- аналіз результатів захисту звітів з виробничої практики.

Форми проведення контролю знань і вмінь студентів в інституті відповідають державним нормативним та вимогам, встановленим у закладі освіти, визначаються Положенням про проведення контрольних заходів, схваленим рішенням педагогічної ради, протокол №4 від 14.12.2017 р. та введеним в дію наказом директора №183 о.д. від 14.12.2017р.

Під час роботи експертної комісії згідно затвердженого графіку проведення ККР (додаток 1.), студенти ОПП «Агроінженерія» виконували комплексні контрольні роботи з навчальних дисциплін: «Політологія», «Вища математика», «Механіко-технологічні властивості сільськогосподарських матеріалів», «Сільськогосподарські машини», «Гідравліка».

За результатами виконання ККР під час акредитаційного самоаналізу середній бал становив 3,9, за результатами експертної оцінки – 3,8, розбіжність склала 0,1 бала.

Порівняння результатів комплексних контрольних робіт, виконаних під час проведення акредитаційного самоаналізу та експертною комісією свідчить про те, що якість підготовки студентів спеціальності 208 «Агроінженерія» у Глухівському агротехнічному інституті імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету відповідає державним стандартам.

Порівняльні результати виконання комплексних контрольних робіт, проведених під час акредитаційного самоаналізу та роботи експертної комісії, наведені в додатку 2.

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

Графік проведення комплексних контрольних робіт, пакети ККР, відомості з оцінками, які одержали студенти, оформлені належним чином і були надані експертній комісії під час її роботи у закладі освіти.

Експертна комісія проаналізувала якість виконання курсових проектів та встановила, що їх тематика відповідає вимогам навчального плану і програмам дисциплін.

Експертна комісія вибірково перевірила 40% курсових проектів з кожної навчальної дисципліни і встановила, що вони в цілому відповідають встановленим вимогам. Виконані курсові проекти показують, що студенти засвоїли і закріпили теоретичний і практичний матеріал, уміють працювати з літературою, нормативними джерелами, робити проводити дослідницьку діяльність, робити необхідні розрахунки і висновки.

Результати оцінювання якості курсових проектів знаходяться в межах акредитаційних вимог.

Експертною комісією перевірено 50% звітів з виробничої практики.

За результатами оцінювання звітів з виробничої практики середній бал складає 4,1 бала, за результатами оцінки експертів – 4 бала, розбіжність між результатами – 0,1 бала.

Студенти освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» виконують та захищають дипломні проекти. Тематика дипломних проектів розглянута та затверджена в установленому порядку. Так як акредитація ОПП «Агроінженерія» є первинною то аналіз якості виконаних дипломних проектів не проводився.

Експертна комісія констатує, що результати виконання студентами комплексних контрольних робіт, захисту курсових проектів, технологічної практики відповідають встановленим державним вимогам щодо акредитації ОПП «Агроінженерія».

Працевлаштування випускників інституту проводиться згідно чинного законодавства. Для надання допомоги випускникам у працевлаштуванні в інституті створене Бюро з працевлаштування.

Випускники інституту продовжують навчатися у ВНЗ III-IV р.а. за освітніми програмами підготовки фахівців освітнього ступеня магістр.

Висновок:

Експертна комісія констатує, що Глухівський агротехнічний інститут імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету має дієву внутрішню систему забезпечення якості освіти, яка відповідає чинному законодавству та дозволяє здійснювати підготовку фахівців освітнього ступеня бакалавр освітньо-професійної програми «Агроінженерія» відповідно до державних стандартів.

На підставі аналізу проведених контрольних вимірювань залишкових знань студентів, якості виконання та об'єктивності оцінювання курсових проектів, звітів з виробничої практики експертна комісія відзначає, що

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

якість підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» в інституті відповідають акредитаційним вимогам.

7. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи з їх усунення

При проходженні попередньої акредитаційної експертизи напряму підготовки 6.100102 «Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва» (у період із 18.02.2014 по 20.02.2014) експертною комісією Міністерства освіти і науки України у складі: Свіреня Миколи Олександровича, доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри сільськогосподарського машинобудування Кіровоградського національного технічного університету та Думенка Костянтина Миколайовича, доктора технічних наук, доцента, декана інженерно-механічного факультету, завідувача кафедри транспортних технологій і технічного сервісу Миколаївського національного аграрного університету були висловлені такі зауваження та пропозиції:

1. Продовжити роботу по оновленню матеріально-технічної бази інституту.
2. Оновити методичні рекомендації по виконанню дипломного проекту.
3. Продовжити роботу по забезпеченню навчального процесу сучасними ліцензійними програмними продуктами.

Пропозиції експертної комісії були враховані в подальшій роботі закладу:

1. В рамках співпраці із провідними українськими та іноземними фірмами-виробниками сільськогосподарської техніки та обладнання, участі в українсько-німецькому проекті «Сприяння розвитку професійної освіти в аграрних коледжах України», для поповнення та модернізації матеріально-технічної бази спеціалізованих лабораторій інституту було придбано: мийку високого тиску Kärcher, пускозарядний пристрій 12/24, тестер АКБ (цифровий), 10 комплектів інструментів, мікрометричний нутромір, штангенциркуль ШЦ II та III, газоаналізатор ДОЗОР-С-Пи-СО, балансувальний стенд BRIGHT CB460B для вантажних і легкових автомобілів, прилад для перевірки герметичності системи охолодження, компресометр дизельний професійний, стробоскоп для дизельних і бензинових двигунів, тестер для інжекторів універсальний (професійний).
2. Створений кабінет правил дорожнього руху.
3. Методичні рекомендації по виконанню дипломного проекту систематично переглядаються, оновлюються, розглядаються, затверджуються на засіданні кафедри агроінженерії та використовуються під час виконання дипломного проекту студентами, які навчаються за ОПП «Агроінженерія».
4. Придбаний сканер для діагностики тракторів комбайнів зі спеціалізованим програмним забезпеченням.

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

Зауважень та приписів контролюючих органів, що здійснюють контроль за дотриманням ліцензійних умов, а також скарг юридичних і фізичних осіб щодо освітньої діяльності закладу вищої освіти з освітньо-професійної програми «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» з моменту останньої процедури акредитації не було.

Висновок:

Експертна комісія констатує, що зауважень і приписів контролюючих органів до закладу освіти протягом міжакредитаційного періоду не було.

Пропозиції, внесені експертною комісією під час попередньої акредитації спеціальності, були враховані в подальшій роботі закладу освіти.

8. Загальні висновки і пропозиції

На підставі поданих на акредитацію матеріалів Глухівського агротехнічного інституту імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету, перевірки результатів діяльності та проведеної безпосередньо у закладі освіти акредитаційної експертизи підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр освітньо-професійної програми 208 «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» комісія сформулювала наступні висновки та пропозиції:

1. Засновницькі документи забезпечують правові та організаційні основи діяльності Глухівського агротехнічного інституту імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету.
2. Зміст підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» відповідає вимогам державних стандартів.
3. Стан навчально-методичного, інформаційного, кадрового, матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, соціальна інфраструктура, фінансово-майнові гарантії відповідають заявленому рівню підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія».
4. Рівень організації освітнього процесу та підготовки студентів освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» відповідають встановленим вимогам і забезпечують державну гарантію якості вищої освіти.
5. Формування контингенту студентів освітнього ступеня бакалавр ОПП «Агроінженерія» не перевищує ліцензований обсяг.

Разом з тим на підставі проведеної первинної експертизи освітньо-професійної програми «Агроінженерія» експертна комісія вважає за необхідне висловити зауваження та пропозиції, які не входять до складу обов'язкових і не впливають на рішення про акредитацію, але дозволять покращити якість підготовки здобувачів:

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

1. Розробити робочі програми з навчальних дисциплін на основі компетентнісного підходу відповідно до СВО зі спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
2. Розробити методичні рекомендації до виконання дипломного проекту за структурою і змістом відповідно до вимог СВО зі спеціальності 208 «Агроінженерія» з метою підвищення рівня самостійності виконання студентами та запобігання академічного плагіату, фальсифікації та списування.
3. Продовжити роботу по доукомплектуванню спеціалізованих лабораторій сучасними приладами та обладнанням.

Експертна комісія Міністерства освіти і науки України констатує можливість акредитації освітньо-професійної програми 208 «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти з ліцензованим обсягом 25 осіб денної та 25 – заочної форми навчання в Глухівському агротехнічному інституті імені С.А. Ковпака Сумського національного аграрного університету.

Голова експертної комісії:
завідувач кафедри сільськогосподарських
машин Харківського національного технічного
університету сільського господарства
імені Петра Василенка,
доктор технічних наук, професор **В.І. Пастухов**

Член експертної комісії:
декан механіко-технологічного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України,
кандидат технічних наук, професор **Я.М. Михайлович**

23 травня 2019 р.

З експертними висновками ознайомлені:
ректор Сумського НАУ
доктор сільськогосподарських наук,
професор **В.І. Ладика**

директор Глухівського агротехнічного
інституту імені С.А.Ковпака Сумського НАУ,
кандидат сільськогосподарських наук **А.В. Литвиненко**

Додаток 1

«ПОГОДЖЕНО»
Голова експертної комісії МОН України

д.т.н., професор Пастухов В.І.
21 травня 2019 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Директор інституту

к.с.г.н., Литвиненко А.В.
21 травня 2019 р.

ГРАФІК

проведення експертних комплексних контрольних робіт студентами спеціальності 208 «Агроінженерія»

№ з/п	Дисципліна	Група	Дата	Час	Аудиторія	Викладач	Експерт
Гуманітарні і соціально-економічні дисципліни							
1	Політологія	21МБП	21.05	9^{30} -10^{50}	21	Антонов С.І.	Пастухов В.І.
Дисципліни математичної та природничо-наукової підготовки							
1	Вища математика	11МБП	22.05	9^{30} -10^{50}	35	Лазарєва Т.А.	Пастухов В.І.
2	Механіко-технологічні властивості с.-г. матеріалів	11МБП	21.05	9^{30} -10^{50}	85	Примаков О.А.	Михайлович Я.М.
Дисципліни професійної та практичної підготовки							
1	Сільськогосподарські машини	21МБП	23.05	9^{30} -10^{50}	85	Мироненко В.Г.	Пастухов В.І.
2	Гідравліка	11МБП	23.05	9^{30} -10^{50}	84	Сашньов С.В.	Михайлович Я.М.

Завідувач кафедри **Примаков О.А.**

Додаток 2

ЗВЕДЕНА ВІДОМІСТЬ
РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
студентами спеціальності 208 «Агроінженерія»

Дисципліна	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки при самоаналізі								Абсолютна успішність	Якість	Середній бал	Виконували ККР		Одержали оцінки при експертній перевірці								Абсолютна успішність	Якість	Середній бал
		Всього	%	5		4		3		2					Всього	%	5		4		3		2				
				К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%						К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%			
Гуманітарні і соціально-економічні дисципліни																											
Політологія	23	23	100	4	17,4	11	47,8	8	34,8	-	-	100	**65,2**	3,9	21	100	3	14,3	10	47,6	8	38,1	-	-	100	**61,9**	3,8
Разом по циклу	**23**	**23**	**100**	**4**	**17,4**	**11**	**47,8**	**8**	**34,8**	-	-	**100**	**65,2**	**3,9**	**21**	**100**	**3**	**14,3**	**10**	**47,6**	**8**	**38,1**	-	-	**100**	**61,9**	**3,8**
Дисципліни математичної та природничо-наукової підготовки																											
Вища математика	24	23	95,8	-	-	14	60,9	9	39,1	-	-	100	**60,9**	3,7	23	95,8	-	-	13	56,5	10	43,5	-	-	100	**56,5**	3,6
Механіко-технологічні властивості с.-г. матеріалів	24	24	100	1	4,2	14	58,3	9	37,5	-	-	100	**62,5**	3,8	23	95,8	1	4,4	13	56,5	9	39,1	-	-	100	**60,9**	3,7
Разом по циклу	**48**	**47**	**97,9**	**1**	**2,1**	**28**	**59,6**	**18**	**38,3**	-	-	**100**	**61,7**	**3,8**	**46**	**95,8**	**1**	**2,2**	**26**	**56,5**	**19**	**41,3**	-	-	**100**	**58,7**	**3,7**
Дисципліни професійної та практичної підготовки																											
Сільськогосподарські машини	23	23	100	4	17,4	10	43,5	9	39,1	-	-	100	**60,9**	3,9	21	100	3	14,2	9	42,9	9	42,9	-	-	100	**57,1**	3,8
Гідравліка	24	24	100	3	12,5	13	54,2	8	33,3	-	-	100	**66,7**	4,0	23	95,8	2	8,7	13	56,5	8	34,8	-	-	100	**65,2**	3,9
Разом по циклу	**47**	**47**	**100**	**7**	**14,9**	**23**	**48,9**	**17**	**36,2**	-	-	**100**	**63,8**	**3,9**	**44**	**95,7**	**5**	**11,4**	**22**	**50**	**17**	**38,6**	-	-	**100**	**62,2**	**3,8**
Всього	**118**	**117**	**99,1**	**12**	**10,3**	**62**	**53**	**43**	**36,7**	-	-	**100**	**63,3**	**3,9**	**111**	**94,1**	**9**	**8,1**	**58**	**52,3**	**44**	**39,6**	-	-	**100**	**60,4**	**3,8**

Голова експертної комісії **В.І. Пастухов**

Член експертної комісії **Я.М. Михайлович**

Директор інституту **А.В. Литвиненко**

Додаток 3.

Дотримання нормативних вимог
щодо якісних характеристик підготовки бакалавра
за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія»
зі спеціальності 208 «Агроінженерія»
у Глухівському агротехнічному інституті імені С.А.Ковпака Сумського НАУ

Якісні характеристики підготовки бакалавра			
Найменування показника (нормативу)	**Значення показника (нормативу)**	**Фактичне значення показника**	**Відхилення фактичного значення показника від нормативного**
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	відповідає
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	відповідає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	відповідає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+ 10
2.1.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки ;‘5” і “4”), %	50	61,9	+11,9
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+10
2.2.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки “5” і "4”), %	50	58,7	+8,7
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

2.3.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+ 10
2.3.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки “5” і “4”), %	50	62,2	+ 12,2
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	відповідає
3.1.2 Участь студентів у науковій роботі (наукова робота па кафедрах та в лабораторіях; участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	відповідає

Голова експертної комісії:
завідувач кафедри сільськогосподарських машин Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, доктор технічних наук, професор **В.І. Пастухов**

Член експертної комісії:
декан механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат технічних наук, професор **Я.М. Михайлович**

23 травня 2019 р.

З експертними висновками ознайомлені:
ректор Сумського національного аграрного університету доктор сільськогосподарських наук, професор **В.І. Ладика**

директор Глухівського агротехнічного інституту імені С.А.Ковпака Сумського національного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук **А.В. Литвиненко**

Додаток 4.

ДЕКЛАРУВАННЯ
виконання вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти зі спеціальності 208 «Агроінженерія» за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія»
за першим (бакалаврським) рівнем у Глухівському агротехнічному інституті імені С.А.Ковпака Сумського НАУ

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за першим (бакалаврським) рівнем	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	*2*	*3*	*4*
КАДРОВІ ВИМОГИ щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність групи забезпечення спеціальності, яка складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до	+	+	відповідає
1) частка тих, хто має науковий ступінь та / або вчене звання (встановлюється для найвищого рівня, за якими фактично провадиться освітня діяльність за відповідною спеціальністю: не менше 20% для рівнів молодшого (бакалавра та молодшого спеціаліста (до 01.09.2019 р. з урахуванням педагогічних працівників,	50	100	+50
2) частка тих. хто має науковий ступінь доктора наук та / або вчене звання професора (встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність за відповідною спеціальністю: не менше	10	25	+15
2. Здійснення освітнього процесу науково-педагогічними га науковими працівниками, які мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов	не менше чотирьох видів та результатів підпунктів 1-18 пункту 30 Ліцензійних умов	не менше чотирьох видів та результатів підпунктів 1-18 пункту 30 Ліцензійн	відповідає
3. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	відповідає

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

<u>Примітки</u>: Види і результати професійної діячьності особи за спеціальністю, яка застосовується до визнання кваліфікації, відповідної спеціальності (п.3О Ліцензійних умов):

1) наявність за останні п 'ять років наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science;

2) наявність не менше п 'яти наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;

3) наявність виданого підручника чи навчального посібника або монографії;

4) наукове керівництво (консультування) здобувана, який одержав документ про присудження наукового ступеня;

5) участь у міжнародних наукових проектах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання "суддя міжнародної категорії";

6) проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін іноземною мовою в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік;

7) робота у складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН або гачузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або Акредитаційної комісії, або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради/науково- методичних комісій (підкомісій) з вищої освіти МОН;

8) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання;

9) керівництво школярем, який зайняв призове місце III—IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II— III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів — членів Націоначього центру "Мала академія наук України "; участь у журі олімпіад чи конкурсів "Мала академія наук України";

10) організаційна робота у закладах освіти на посадах керівника (заступника керівника) закладу освіти / інституту / факультету / відділення (наукової установи) / філії / кафедри або іншого відповідального за підготовку здобувачів вищої освіти підрозділу;

11) участь в атестації наукових працівників як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради (не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад);

12) наявність не менше п 'яти авторських свідоцтв та/або патентів загальною кількістю два досягнення;

13) наявність виданих навчально-методичних посібників / посібників для самостійної роботи студентів та дистанційного навчання, конспектів лекцій / практикумів / методичних вказівок / рекомендацій загальною кількістю три найменування;

14) керівництво студентом, який зайняв призове місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота у складі організаційного комітету/журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком/проблемною групою; керівництво студентом, який став призером або лауреатом Міжнародних мистецьких конкурсів, фестивалів та проектів, робота у складі оргкомітету або у складі журі міжнародних мистецьких конкурсів, інших культурно-мистецьких проектів; керівництво студентом, який брав участь в Олімпійських;

15) наявність науково-популярних та / або консультаційних (дорадчих) та / або дискусійних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п 'яти публікацій;

16) участь у професійних об'єднаннях за спеціальністю;

17) досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років;

18) наукове консультування установ, підприємств, організацій протягом не менше двох років.

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо матеріально-технічного забезпечення				
1	Забезпеченість навчальними приміщеннями для проведення освітнього процесу (кв. м. на одну особу для фактичного контингенту студентів)	2,4	11,9	+9,5
2	Забезпеченість мультимедійним обладнанням в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	80	+ 50
3	Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
	1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	відповідає
	2) пунктів харчування	+	+	відповідає
	3) актового чи концертного залу	+	+	відповідає
	4)спортивного залу	+	+	відповідає
	5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає
	6) медичного пункту	+	+	відповідає
4	Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
5	Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання освітніх програм	+	+	відповідає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо навчально-методичного забезпечення				
1	Наявність опису освітньої програми	+	+	відповідає
2	Наявність навчального плану	+	+	відповідає
3	Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає
4	Наявність програм з усіх видів практичної підготовки до кожної освітньої програми	+	+	відповідає
5	Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	відповідає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення				
1	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менше п'яти найменувань	5	відповідає
2	Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає

Голова експертної комісії *В.І. Пастухов*

1		2	3	4
3	Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо- наукова[1] видавнича/атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відповідає
4	Наявність сторінки на офіційному веб-сайті закладу освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту)	+	+	відповідає:

Голова експертної комісії:
завідувач кафедри сільськогосподарських машин Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, доктор технічних наук, професор **В.І. Пастухов**

Член експертної комісії:
декан механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат технічних наук, професор **Я.М. Михайлович**

23 травня 2019 р.

З експертними висновками ознайомлені:
ректор Сумського національного аграрного університету доктор сільськогосподарських наук, професор **В.І. Ладика**

директор Глухівського агротехнічного інституту імені С.А.Ковпака Сумського національного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук **А.В. Литвиненко**